

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Simonia. Titulus I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

EXTRAVAGANTIUM COMMUNIUM,

LIBER QUARTUS. *Quintus*

DE SIMONIA.

TITULUS I. CAPITVLVM PRIMVM.

Pactus vel localia exigentes, & etiam dantes pro religionis ingressu, si sint singulares persone, excommunicationis: si conventus vel capitulum, suspensionis sententia ipso facto incurrit: cuius utriusque, vinculi absolutio soli Papa referatur: alius penus in suo robore duraturus, nisi ingredientis aliquid sponte, & sine pactione obsulerint. Quid de personis iam talis labe sedatis, & bonis sic receptis faciendum sit, tandem patefacis.

Urbanus IV. *alias, V.*

Sane multorum fide dignorum relatione didicimus, quod in nonnullis ecclesiis, prioratibus, & aliis locis religionis, tam vinorum, quam mulierum ordinum, regionum & partium diversarum deturbatis, & a canonibus reprobata servatur abusus, quod compersione aliquid recipiuntur ab eis ad observantiam regularem ipsa temeritate presumptuosa pactus seu pacta capitulis & conventibus ipsarum ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, & locorum, aut pecunias, aut localia, seu res alias ipsi ecclesiis, monasteriis, prioratibus, & locis, seu praedictibus eis, ex statuto seu consuetudine, quae corruptela est potius dicenda, tribuere compelluntur: Ex quibus decessi ecclesiastica & immunitas religioni detrahitur. Quamplures etiam, tam detractione huiusmodi criminis, quam expensarum onere a sacrae religionis proposito retrahuntur: Ipsaeque ecclesiae, monasteria, & loca famulansium Deo consuetudinis remanens delinunt, & in multorum mentibus scandalum generatur. Nos igitur huic morbo pestifero cupientes, congruum adhibere remedium, & alios penus in talis praesumptum inflicti a iure, in suo robore duramus, penam adijcere graviolem: ut videlicet Abbatis, prioribus, decanis, praepositis & magistris, necnon abbatibus & prioribus, aliisque praetatis, quovis nomine nuncupatis, & eorum officialibus quancumque etiam, ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, domorum & locorum quorumlibet religionum, ordinum etiam militarium, tam exemptorum, quam non exemptorum, quocumque nomine veniant, ac capitulis & conventibus & singularibus personis eorum, tenore presentium auctoritate Apostolica (quamvis sit eis a

iure inhibita) districtius inhibemus, ne tam a maribus quam a mulieribus, volentibus ingredi eorum religionem, ecclesias, monasteria, prioratus, domos seu loca, in eandem personarum receptione, aut ante vel post illam, quocumque pactus, prandia seu coenas, pecunias, localia, aut res alias, etiam ad usum ecclesiasticum, seu quemvis alium usum alium deputata, vel deputanda, directe vel indirecte petere vel exigere quocumque modo praesumant. Sed eas potius cum omnimoda pietate recipiant, ac in victu & vestitu sicut alias personas suarum ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, domorum, & locorum sincera charitate pertractent. Illa duntaxat quae persona ipsa ingredienti pure & sponte, & plena liberalitate, omni pactione cessante, dare vel offerre ecclesiis, monasteriis, prioratibus, domibus, & locis huiusmodi voluerint, cum gratiarum actione licite recepturi. Nos enim, qui secus egerint, si sint singulares personae tam dantes, quam accipientes huiusmodi, excommunicationis: si capitulum vel conventus fuerit, suspensionis sententia eis poipso decernimus subiacere: A quibus praeterquam in mortis articulo absolvi nequeant absque sed. Apost. licentia speciali. Ceterum personis illis utriusque sexus, quae iam labe huiusmodi sunt fordatis, earum providentes saluti, de benignitatis gratia eas liberantes, concedimus quod per suos locorum dioecesanorum hac vice duntaxat a crimine huiusmodi & nota infamiae inde contracta auctoritate Apostolica absolvantur: canonica proinde ipsi penitentia salutari impolita, de qua ipsorum discretioni videbitur expedire: & demum cum ipsis, ut in eorum ecclesiis, monasteriis, prioratibus, dignitatibus, & locis licite valeant remanere, misericorditer dispensetur. Insuper ergo personas illas, quae in praemissis recipiendo aliqua contra canonicae sanctiones peccata nocuerint, volentes nos reddere gratiosos: omnia recepta huiusmodi si ad communem usum monasteriorum seu locorum eorum sunt applicata, ea ad dictum usum licite concedimus retineri. Si vero ad specialem usum Abbatum seu abbatissae, prioris aut priorissae, aut alterius singularis personae retineantur, illa venire praecipimus in communi. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrae inhibitionis, constitutionis, concessionis, & praecipii infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si

¶ Vide ea non satis capitulum in ecclesia corpore. Et c. Veniens, non nisi iurati, extr. de simon. adde B. Thom. 2. 2. q. 100. art. 3. ad quatuor argumenta.

quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Roma apud sanctum Petrum 2. Nonas mensis Aprilis, Pontificatus nostri Anno...

CAP. II.

Omnes simoniaci cuiuscunque dignitatis aut status, sum ipso facto excommunicati: nec habent simoniaci per simoniam facte non valent, nec ipse percipiendi fructus tribuunt. Mediatore etiam simonia eadem censura ligantur, qui a solo Papa absolvuntur. Et omnes praelati sunt Romano Pontifici revelandi.

Paulus Venetus Papa II.

Quoniam detestabile scelus simoniaca pravitate tam divinorum quam factorum canonum auctoritas abhorret atque damnet: Nos considerantes quod plures poenarum gravitas, quam Dei timor acere solet a voluntate peccandi, ac summis desiderii asseclantes, ut horum pestiferum vitium non ex usu solium, sed etiam ex mentibus hominum saltem propter poenarum metum penitus evellatur: predecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inherentes, ac etiam omnes & singulas excommunicationis, suspensionis, privationis, & interdictionis sententias, & pro talibus reputatis contra simoniacos quomodolibet latis, & illos, qui cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, vel preeminentie fuerint, etiam cardinalatus, patriarchali, episcopali, regali, reginali, vel alia quavis ecclesiastica seu mundana dignitate praefigant, et eorum quemlibet, tam manifestum, quam occultum, quas ipso facto eos incurtere volumus, confirmantes & innovantes Apostolica auctoritate, declaramus quod omnes illi, qui simoniace ordinati fuerint, a suorum sicut ordinum executione suspensi. b Per electiones vero, postulationes, confirmationes, provisiones, seu quavis alias dispositiones, quas simoniaca contigerit labe fieri, & quae viribus omnino careant in ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, personaribus, officiis ecclesiasticis, & quibusvis beneficiis, aut aliquo eorum cuiquam ius nullatenus acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus suos, sed ad illorum omnium quae percepit restitutionem sub animae suae periculo sit adstrictus. Statuentes praeterea, quod universi & singuli etiam praemissis dignitatibus praediti, qui quomodolibet dando vel recipiendo simoniam commiserint, aut quod illa fiat, mediatore extiterint, seu procuraverint, sententiam excommunicationis incurrant: a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolvi, praeterquam in mortis articulo constituti. Et ut huiusmodi labis contagio frequentius reprimatur, omnibus & singulis ecclesiasticis secularibusque personis cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute sanctae obedientiae districtius injungimus, ut eos omnes, quos simoniam huiusmodi commisisse vel procurasse, aut in ea mediatore esse sciverint, Pontifici praedicto, vel cui idem Pontifex duxerit committendum, per se vel alios revelare quancumque non omitterent. Pro revelatione huiusmodi etiam si complices fuerint, non solum

a Vide extravagantes in V. incip. cum primum. s. Et ut simoniaca pravitate per quam haec constitutio invariabiliter observari mandatur, & de intellectu decessione Castorei s. tit. de consi. b Vide cap. de simonia. Et ibi plenius per canonistas extra. de simonia. adde omnino beatus Thomas 2. 2. quaest. 100. art. 2. ad quartum argumentum. c Complices criminis quandoque praesuntur. Col. ad leg. Inham majestatis. l. quisquis. in fine.

veniam a nobis, sed etiam gratiam consequenti si eorum iudicio participes tantum criminis valeant cedere. Quod si non fecerint, absolvi non valent donec praedicta revelent, & complices huiusmodi detecti auctus puniantur.

Nulli ergo, &c. nostrae confirmationis, innovationis, declarationis, & voluntatis infringere, &c. Datum Roma apud sanctum Petrum, anno incarnationis Domini M. CCCC. LXIV. 9. Cal. Decemb. Pontificatus nostri Anno 1. Publicata die 24. Novemb. Anno praedicti.

DE IVDEIS. TITVLVS II. CAP. I.

Christiani arma portantes ad infideles Christianos impugnant ipso facto sunt excommunicati, captivitate ferri infens, & infideliter, tam ad res, quam ad personam, & eorum bona confiscata. cap. sta. quorundam. & cap. ad liberandam. extra. ord. in.

Clemens V.

MULTA a mentis amaritudine concitatus, gravisque doloris aculeus perfidit mentem nostram, intelligentes, quod renati fontis baptismatis in devium aberrantes, qui debent opprobrium illatum Domino in terram incredulitatis suae totis viribus vindicare, potius injuriaribus suis foveas, Saracenorum videlicet horribili & perfide animi: & degenerantes miserabiliter a statu fidelium, suae propriae immemores, & salutis oblit, inimici crucis Christi, contra ipsius negotium, ferrum, equos, arma, & alia veitta, necnon victualia, & mercimonia in Alexandria, & ad alia loca Saracenorum terrae Aegypti deferre praesumunt. Ex quo manifeste apparet, quod Christianos, qui ad defensionem haereticis Domini iudem pro fide remanserint, talibus ad ipsi subsidium irerentur impugnant: propter quod fidei negotium, ibidem quodammodo nocitur deperit. Nos igitur qui ad liberandam terram ipsam operam dare intendimus (cum Dei adiutorio) efficacem, tam gravem ingressus ulterius sustinere nolentes, felices recordationis Nicol. Pap. IV. praedecess. nostr. vestigiis inherentes, praesentium tenore statumus, ut nullus arma, & quos, ferrum, lignamina, victualia, & alia quaeunque mercimonia in Alexandria, vel alia loca Saracenorum terrae Aegypti deferre, mittere, vel portare, seu de portibus eorum, ut eisdem deferantur, extrahere, vel extrahi permitteat, aut eis alius auxilium vel favorem praestare quoquo modo praesumat. Nos vero illos, qui contra huiusmodi constitutionem nostram aucto-merario venire praesumpserint eo ipso excommunicationis sententiae decernimus subiacere: a qua absolvi nequeant, nisi tantum de bonis proptis in dicta terra subsidium convertendum exsolverint, quantum ad praedictas detulerint vel miserint, aut deserint, vel de ipsorum partibus extrahi permiserint, defendendum: nec tunc etiam ab eadem (praeterquam in mortis articulo) absolvantur sententia, absque mandato sedis Apostolicae specialis. Et nihilominus, si personas eorum capi contingat, in servitium & captivam illorum esse volumus, in quorum occiderint captivum. Auctoritate insuper Apostolica statuentes, ut illi, qui contra huiusmodi statutum nostrum quomodolibet vesire praesumpserint, praeter poenas praedictas, quas ipso facto incurrant, perpetuo sint infames, & interfectibiles habentur.

a Praeter cap. sta. quorundam. & cap. ad liberandam. extra. de Indes, vide Clem. I. ord. tit. & praesentium. Extra. in causa Domini 17.

